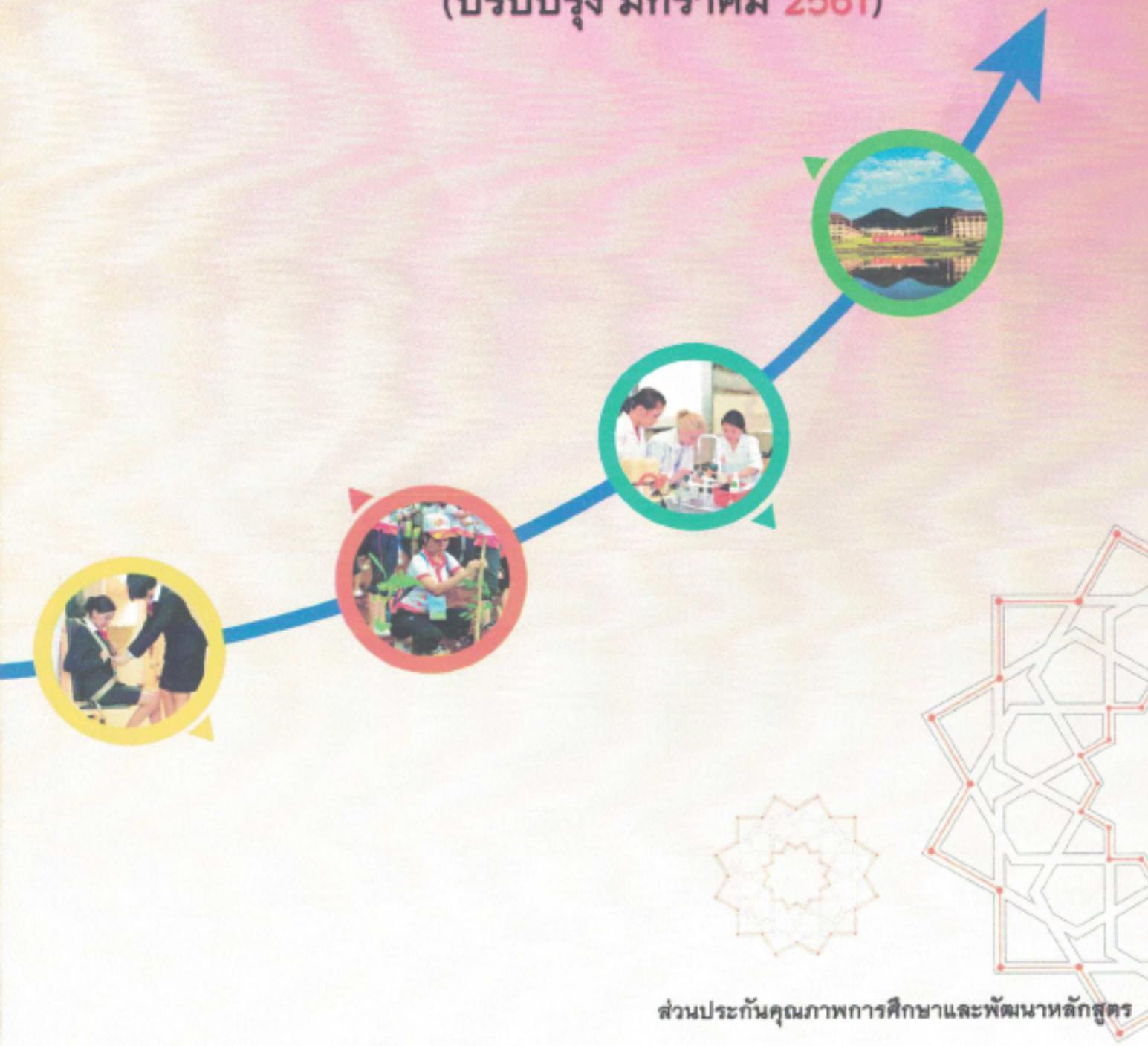

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
Mae Fah Luang University

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา (ปรับปรุง มกราคม 2561)

คำนำ

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพให้มีความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านวิชาการ และการบริหารจัดการ โดยอาศัยความมุ่งมั่น ทุ่มเทและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกหน่วยงาน ภายในมหาวิทยาลัย ใน การที่จะช่วยผลักดันให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีคุณภาพและมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาฉบับนี้ ประกอบด้วยกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยได้พิจารณาเพิ่มเติมสาระที่เกี่ยวข้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และพ.ศ. 2558 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ให้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับสำนักวิชา และระดับสถาบัน โดยมี องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพื้นที่ กิจกรรม 4 ด้าน ของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาด้วยเชิงแลกเปลี่ยน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร สำนักวิชา และสถาบัน ดำเนินการไปพร้อมกัน

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย ใน การใช้เป็นคู่มือและเอกสารอ้างอิงสำหรับ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของ หน่วยงานภายในและมหาวิทยาลัยต่อไป

สำนักประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มกราคม พ.ศ. 2561

สารบัญ

บทที่ 1 ส่วนนำ	
1.1 ชื่อ ที่ดัง มหาวิทยาลัย	9
1.2 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	9
1.3 การประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	14
1.4 ปณิธาน วิสัยทัศน์ พื้นฐาน วัตถุประสงค์ และภารกิจมหาวิทยาลัย	14
1.5 การบริหารมหาวิทยาลัยและโครงสร้างการบริหาร	15
2.1 แผนภูมิโครงสร้างการบริหาร	17
2.2 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา	18
2.3 ระบบประกันคุณภาพ	19
2.4 โครงสร้างและหน้าที่คณะกรรมการและคณะกรรมการด้านคุณภาพ	20
2.5 เป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	20
2.6 แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพการศึกษา	21
2.7 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	22
บทที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา	
1. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา	23
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	25
3. การประกันคุณภาพการศึกษา	29
4. การเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษา กับ การประกันคุณภาพการศึกษา	33
5. ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ	34
บทที่ 3 การประกันคุณภาพการศึกษากายใน	
1. พัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษากายใน	36
2. การประกันคุณภาพการศึกษากายในรอบใหม่ (พ.ศ. 2557-2561)	37
3. กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษากายใน (ปีการศึกษา 2557-2561)	39
บทที่ 4 นิยามศัพท์	
นิยามศัพท์	44
บทที่ 5 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษากายใน ระดับหลักสูตร	
องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน	53
องค์ประกอบที่ 2 บัญชีติด	57
องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา	76
	85

สารบัญ

บทที่ ๕ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร (ต่อ)	หน้าที่ ๑ ที่มา
องค์ประกอบที่ ๔ อาจารย์	หน้าที่ ๑.๒ ๙๐
องค์ประกอบที่ ๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	หน้าที่ ๑.๓ ๑๐๐
องค์ประกอบที่ ๖ สื่อสนับสนุนการเรียนรู้	หน้าที่ ๑.๔ ๑๐๗
 บทที่ ๖ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสำนักวิชา	
องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต	๑๑๐
องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย	๑๒๐
องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ	๑๒๘
องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	๑๓๐
องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ	๑๓๒
 บทที่ ๗ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน	
องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต	๑๓๗
องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย	๑๔๔
องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ	๑๔๙
องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	๑๕๑
องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ	๑๕๓
 บทที่ ๘ แนวทางการวิเคราะห์และสรุปผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	
ภาคผนวก ก	๑๕๗
ภาคผนวก ข	๑๖๓
 ภาคผนวก ช	
	๑๗๔

**ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา
เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗**

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๙(๑) ของกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ใน การประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาใน การประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๔ เดือน กันยายน ๒๕๖๗ เห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ประกาศนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการ ความมืออาชีพระในการดำเนินการของ สถาบันศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเตรียมความพร้อมของสถาบันศึกษาของรับการประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ ๒. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

๒.๑ สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗

๒.๒ สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกรอบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและความมืออาชีพระในการดำเนินการของสถาบันศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันศึกษา ระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสอดคล้องกับบริบทและเจตนาการณ์ของสถาบันศึกษาแห่งนั้น และเป็นไปตาม มาตรฐานการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประกันคุณภาพภายนอก

๒.๓ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาเลือกใช้ อาจ เป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น หรือเป็นระบบซึ่งเป็นที่ยอมรับ ในระดับต่างๆ ที่สามารถประกันคุณภาพได้ด้วยแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เช่น ระบบ AUN-QA

หรือ ระบบ EdPEEx หรือเป็นระบบที่สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเอง โดยความเห็นชอบของสถาบัน และนำเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ไม่ว่าให้ระบบประกันคุณภาพใดๆ ต้องรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในต่อต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ และข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๓. แนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

๓.๑ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งเป็น ๑ ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ทั้งนี้คณะกรรมการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาได้จัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในดังรายละเอียดปรากฏ ตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา ๒๕๕๘

๓.๒ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกับการประเมินเพื่อการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ประกาศไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งนี้ได้กำหนดให้รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร (IOA ระดับหลักสูตร) และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.๙) เป็นรายงานฉบับเดียวทันเพื่อแสดงความชัดเจนของการจัดทำรายงานของสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาและสามารถอ้างอิงรายงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะดำเนินการเผยแพร่หลักสูตรที่ฝ่ายการประเมิน ตามระบบตั้งก่อนว่าได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในฐานข้อมูลหลักสูตร

๓.๓ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ และระดับสถาบัน ที่คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น สอดคล้องกับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตรและเข้มข้นอย่างกับการประกันคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

๓.๔ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพัฒนารฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (CHE QA Online) เพื่อให้สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษารับที่ก陌การดำเนินงาน และข้อมูลที่นฐาน (Common Data Set) ตามระบบประกันคุณภาพที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้นทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สถาบันศึกษา โดยเป็นระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

-๗-

๓.๕ ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเดือนต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๓ และข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงจัดตั้งระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

ก) กรณีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเลือกดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น สถานศึกษาสามารถส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายในผ่านระบบฐานข้อมูลด้านประกันคุณภาพการศึกษา (CHE QA Online) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข) กรณีเลือกใช้ระบบประกันคุณภาพอื่น เช่น ระบบ EdPEEx หรือ TQA ในระดับคณะ หรือสถาบัน หรือระบบ AUN – QA ในระดับหลักสูตร หรือระบบอื่นที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้น และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาแล้ว ให้จัดส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายในในรูปของ PDF file ผ่านระบบฐานข้อมูลด้านประกันคุณภาพการศึกษา (CHE QA Online) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แต่ห้องนี้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องส่งข้อมูลที่ฐานข้อมูล (Common Data Set) ตามระบบ CHE QA Online

๓.๖ ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA Online) ภายใต้เงื่อนไขดังนี้
ร้อยละ ๕๐ ของวันนับจากวันปีการศึกษา โดยพิจารณาจาก

ก) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ให้ปฏิทินการศึกษาเต็ม คือ ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนพฤษภาคมของปีถัดไป จะต้องจัดส่งรายงานประจำปี ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายในเดือนกันยายนของทุกปี

ข) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีปฏิทินการศึกษาตามกลุ่มประเภทอาชีวศึกษาเท่านั้น คือ ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนกรกฎาคมของปีถัดไป จะต้องจัดส่งรายงานประจำปี ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี

ข้อ ๔ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนกวาระที่มีคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณะ เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๓๖ แห่งกฎกระทรวงจัดตั้งระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

-๙๔-

ข้อ ๕ ในกรอบที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศนี้ได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือประกาศนี้ ให้เสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพิจารณา และให้อธิบดีวิจัยและคณบดีของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนาโนกุช)

ประธานกรรมการ

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา